

# Izobraževanje odraslih – ključ do izhoda iz gospodarske recesije (15. andragoški kolokvij)

---

Ljubljana, 26. maj 2011

mag. Andrej Sotošek



Andragoški center Republike Slovenije  
Slovenian Institute for Adult Education

# Gospodarska kriza in njene posledice na družbene spremembe

---

**Klasične oblike gospodarske recesije tako na ekonomskem kot na družbenem področju.**

## **Ekonomsko področje:**

zadolževanje, padec potrošnje in posledično proizvodnje, krčenje stroškov, deviacije na področju plačilnega prometa, propad gospodarskih subjektov, krčenje stroškov na področju javnega sektorja in javne službe, rast cen in davkov.

## **Družbeno področje:**

Brezposelnost, povečano razslojevanje, marginalizacija, revščina, krčenje socialne države, prevrednotenje družbenih vrednot.

**Prevlada ekonomističnega modela družbenega razvoja nad socialnim modelom.**



# Izhod iz recesije

---

## Stališča strokovnjakov in izobraževalcev odraslih:

- predvsem v razvoju človeškega, kulturnega in socialnega kapitala,
- razvoj vseh človeških potencialov skozi učenje in izobraževanje,
- učenje in izobraževanje odraslih predstavljata dragoceno naložbo, investicijo in ne strošek,
- prinaša družbene in ekonomske koristi



# Strukturno neskladje med ponudbo in potrebami na trgu dela

---

Svet EU je postavil za ključno razvojno merilo – ZAPOS LJIVOST!

Zaradi sedanjih in prihodnjih **izzivov** na trgu dela treba z izobraževanjem in usposabljanjem **povečati zaposljivost** odraslih.

Velika ovira pri doseganju strateških razvojnih ciljev na področju razvojne strategije EU in Slovenije do leta 2020 - strukturno neskladje med ponudbo in povpraševanjem na trgu dela!

Približno enake rezultate nam dajejo tako mednarodne študije, primerjalni podatki stanja na trgu dela v EU in Sloveniji.



# Rezultati mednarodnih raziskav

---

**CEDEFOP - Future skill needs in Future skill supply in Europe:**

**Pričakovane spremembe pri zaposlovanju v posamezne skupine poklicev do leta 2015:**

- zakonodajalci, uradniki, menedžerji (+38,2),
- strokovnjaki (+34,8),
- tehniki in drugi strokovni sodelavci (+34,2),
- poklici za storitve, prodajalci (+35,8),
- poklici za preprosta dela (+42).



# Rezultati mednarodnih raziskav

## CEDEFOP - Future skill needs in Future skill supply in Europe:

Če pa upoštevamo samo razvoj posameznih skupin poklicev:

Največji padec:

- kmetovalci, gozdarji, ribiči, lovci (– 21,9),
- uradniki (- 5,5),
- poklici za neindustrijski način dela (- 4,9).

Največje povpraševanje:

- *zakonodajalci, uradniki, menedžerji (vsi okrog +14)*
- poklicih za preprosta dela (+ 15)



# Rezultati mednarodnih raziskav

---

**CEDEFOP - Future skill needs in Future skill supply in Europe:**

Študija predvideva za Slovenijo podobne trende.

**Predvidevanja za Slovenijo v obdobju 2006/2015:**

- bistveno zmanjšanje števila delovnih mest v **primarnem sektorju**,
- v **predelovalni dejavnosti** in **gradbeništvu** upad delovnih mest 1996/2006, v obdobju 2006 /2015 pa majhna rast (raziskava pred krizo!),
- rahel trend rasti v **distribuciji in transportu** , v **podjetništvu** in drugih **poslovnih storitvah** ter **javnih (netržnih) storitvah**.



# Stanje na trgu dela

## Registrirano brezposelne osebe po stopnji izobrazbe

| Stopnja izobrazbe | marec 2009    |              | marec 2010    |              | marec 2011     |              |
|-------------------|---------------|--------------|---------------|--------------|----------------|--------------|
|                   | število       | %            | število       | %            | število        | %            |
| <b>I</b>          | 27.767        | <b>34,85</b> | 32.458        | <b>32.82</b> | 35.495         | <b>31.15</b> |
| <b>II</b>         | 4.418         | <b>5,54</b>  | 5.413         | <b>5.48</b>  | 5.712          | <b>5.01</b>  |
| <b>III</b>        | 786           | 0,98         | 874           | 0.88         | 945            | 0.81         |
| <b>IV</b>         | 19.305        | <b>24,23</b> | 24.529        | <b>24.80</b> | 28.240         | <b>24.80</b> |
| <b>V</b>          | 19.858        | <b>24,93</b> | 25.502        | <b>25.79</b> | 30.003         | <b>26.33</b> |
| <b>VI</b>         | <b>2.258</b>  | 2.84         | 3.123         | 3.15         | <b>4.039</b>   | 3.55         |
| <b>VI - VII</b>   | <b>5.238</b>  | 6.57         | 6.843         | 6.93         | <b>9.167</b>   | 8.05         |
| B:Š:              | 52            | 0.06         | 151           | 0.15         | 347            | 0.30         |
| <b>SKUPAJ</b>     | <b>79.682</b> | 100%         | <b>98.893</b> | 100%         | <b>113.948</b> | 100%         |



# Stanje na trgu dela

## Registrirano brezposelne osebe po starostnih razredih

| Starostni razred | marec 2009    |              | marec 2010    |              | marec 2011     |              |
|------------------|---------------|--------------|---------------|--------------|----------------|--------------|
|                  | število       | %            | število       | %            | število        | %            |
| do 18            | 133           | 0.17         | 129           | 0.13         | 141            | 0.12         |
| <b>18 do 25</b>  | <b>10.257</b> | <b>12.90</b> | <b>11.357</b> | <b>11.48</b> | <b>11.150</b>  | <b>9.78</b>  |
| 25 do 30         | 12.390        | 15.55        | 15.597        | 14.57        | 16.819         | 14.76        |
| 30 do 40         | 15.908        | 19.98        | 21.067        | 23.53        | 23.753         | 20.85        |
| 40 do 50         | 16.445        | 20.65        | 21.068        | 20.80        | 22.148         | 19.44        |
| <b>50 do 60</b>  | <b>22.786</b> | <b>28.54</b> | <b>27.558</b> | <b>27.35</b> | <b>36.883</b>  | <b>32.37</b> |
| 60 in več        | 1.763         | 2.21         | 2.117         | 2.14         | 3.054          | 2.68         |
| <b>SKUPAJ</b>    | <b>79.682</b> | <b>100%</b>  | <b>98.893</b> | <b>100%</b>  | <b>113.948</b> | <b>100%</b>  |



# Ponudba delovnih mest

## Ponudba in zasedenost delovnih mest 2009 in 2010:

- na razpolago 4.900 delovnih mest tako v letu 2009 in 2010.,
- število zasedenih delovnih mest pa se je zmanjšalo,
- stopnja prostih delovnih mest enaka 0,6%,
- število zasedenih delovnih mest pa je upadlo za okoli 19.000.

## Število zasedenih delovnih mest pa se je na letni ravni najbolj zmanjšalo:

- v predelovalnih dejavnostih (za okoli 11.000) ,
- v gradbeništvu (za več kot 8.200).

**Delodajalci so največkrat iskali delovno silo, ki bi opravljala različne poklice za neindustrijski način dela. Prostih delovnih mest za take poklice je bilo nekaj več kot 22 %.**



# Razvojni izzivi v Sloveniji na področju pri premagovanju recesije

---

- razvojni preboj je potrebno obravnavati celovito ,
- najširši družbeni konsenz na področju razvojnih prioritet in vrednot,
- skozi socialni dialog vseh socialnih partnerjev in medresorsko usklajevanje.

## **Temeljni cilj :**

- ohraniti socialno državo,
- graditi konkurenčnost gospodarstva ,
- razvijati nova kakovostna delovna mesta.



# Država:

---

Vzpostaviti mora ustrezne sistemske in pravne podlage:

- **prenoviti** sistem začetnega in nadaljnjega **izobraževanja in učenja**,
- skozi **javno službo** mora država zagotavljati odraslim v skladu z njihovimi zmožnostmi temeljne pravice do pridobivanja **splošnih (temeljnih) kompetenc** in **poklicnih kompetenc** na ravni štiriletne srednje šole, do kakovostne **podpore pri učenju in izobraževanju** (informiranje, svetovanje, priznavanje in potrjevanje),
- skozi politiko **davčnih olajšav** mora spodbuditi vlaganja v izobraževanje in učenje odraslih.



# Delodajalci:

---

- prepoznati **vlaganje v izobraževanje in razvoj** svojih **delavcev** kot investicijo v nadaljnji razvoj,
- razvoj temeljnih (splošnih) kompetenc zaposlenih je pogoj za razvoj strokovnih, poklicnih, specialnih kompetenc, zato morajo **omogočiti pogoje za pridobivanje temeljnih kompetenc zaposlenih**,
- postaviti **strateške razvojne programe za zaposlene** v smislu pridobivanja novih strokovnih znanj, spretnosti in kompetenc v organizacijskih oblikah in v sodelovanju z partnerji, glede na obliko in velikost organizacije,
- vzpostaviti **sinergijo na področju črpanja** in kombiniranja **finančnih sredstev** in resursov na področju razvoja človeških virov na nacionalni in EU ravni.



# Posamezniki

---

- Sami odgovorni za svoj karierni razvoj in zaposljivost,
- Sami so dolžni skrbeti za pridobivanja novih znanj, spretnosti in kompetenc,
- Aktivno morajo sodelovati z vsemi partnerji in izkoristiti možnosti za doseganje višje stopnje zaposljivosti.



# HVALA ZA POZORNOST

Andragoški center Republike  
Slovenije (ACS)  
[www.acs.si](http://www.acs.si)

[info@acs.si](mailto:info@acs.si)  
Šmartinska 134a  
SI – 1000 Ljubljana  
Tel: (01) 5842 560  
Fax: (01) 5842 550



Andragoški center Republike Slovenije  
Slovenian Institute for Adult Education